

POSTANOWIENIE

Dnia 16 lipca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wiliński

w sprawie **K.O.**

oskarżonego o czyn z art. 244 k.k. w zb. z art. 180a k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 16 lipca 2025 r.,

skargi obrońcy oskarżonego

na wyrok Sądu Okręgowego w Suwałkach

z dnia 15 kwietnia 2025 r., sygn. akt II Ka 28/25

uchylający wyrok Sądu Rejonowego w Suwałkach

z dnia 23 grudnia 2024 r., sygn. akt II K 420/24

i przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania

na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić skargę;

2. obciążyć oskarżonego K.O. kosztami sądowymi postępowania skargowego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 23 grudnia 2024 r., sygn. akt II K 420/24, Sąd Rejonowy w Suwałkach na mocy art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 3 k.p.k. postępowanie karne wobec oskarżonego K.O. umorzył wobec znikomej społecznej szkodliwości czynu.

Po rozpoznaniu apelacji wniesionej przez oskarżyciela publicznego, Sąd Okręgowy w Suwałkach wyrokiem z dnia 15 kwietnia 2025 r., sygn. akt II Ka 28/25, uchylił zaskarżony wyrok w całości i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w Suwałkach do ponownego rozpoznania.

Na powyższy wyrok skargę w trybie art. 539a k.p.k. złożył obrońca oskarżonego, zarzucając:

„naruszenie art. 437 § 2 k.p.k. poprzez uchylenie orzeczenia Sądu I Instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, podczas gdy w rzeczywistości nie wystąpiła żadna przesłanka do wydania takiego orzeczenia, a w szczególności nie zaszedł żaden z wypadków określonych w art. 437 § 2 k.p.k. zd. 2 tj. art. 439 § 1 k.p.k., reguła ne peius, ani nie istnieją podstawy do przeprowadzenia przewodu sądowego w całości na nowo”.

Formułując powyższy zarzut, obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga obrońcy jest niezasadna.

Zgodnie z art. 437 § 2 zdanie drugie k.p.k. uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k., art. 454 k.p.k. lub jeśli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości. Treść tego przepisu w zestawieniu z treścią art. 539a § 3 k.p.k., w którym wskazano podstawy skargi, jednoznacznie wskazuje, że kognicja Sądu Najwyższego rozpoznającego skargę na wyrok sądu odwoławczego ogranicza się do zbadania, czy w sprawie, na etapie postępowania przed sądem I lub II instancji, zachodzi tzw. bezwzględna przyczyna odwoławcza, albo doszło do uchylenia wyroku wobec wystąpienia przesłanek określonych w art. 454 § 1 k.p.k., bądź też konieczne jest przeprowadzenie w całości przewodu sądowego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2017 r., IV KS 6/16, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2018 r., I KZP 13/17, oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2019 r., I KZP 3/19).

Podstawą wydania zaskarżonego w niniejszej sprawie wyroku był przepis art. 454 § 1 k.p.k. i stwierdzenie przez Sąd Okręgowy w Suwałkach, że Sąd I

instancji niewłaściwie ocenił stopień społecznej szkodliwości czynu uznając go za „atypowo niski”, skupiając się przy tym nie na czynie, a na właściwościach i warunkach osobistych oskarżonego. Sąd odwoławczy uzasadnił swoje stanowisko o odmiennej ocenie sprawstwa K.O., wskazując wyraźnie w uzasadnieniu „(...) w sprawie zachodzi konieczność wydania wyroku skazującego”, „Sąd Rejonowy ponownie rozpoznając sprawę winien (...) wydać wyrok skazujący”. Sąd odwoławczy, sporządzając uzasadnienie na formularzu, wyraźnie także zaznaczył w tabeli 5.3.1.3.1. jako jedyną podstawę swojego rozstrzygnięcia art. 454 § 1 k.p.k. Lektura całości uzasadnienia Sądu odwoławczego wskazuje niezbicie, że jedyną przyczyną uchylecia wyroku była obowiązująca w postępowaniu odwoławczym reguła *ne peius*. Budzi więc zdziwienie treść skargi obrońcy oskarżonego, który z jednej strony opisując decyzję Sądu odwoławczego dostrzega wyraźną jej podstawę z art. 454 § 1 k.p.k., a z drugiej wskazuje na wątpliwości co do przesłanki leżącej u podstaw uchylecia wyroku Sądu I instancji i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. W treści uzasadnienia Sądu II instancji trudno się doszukać argumentacji mogącej prowadzić do powzięcia wątpliwości w tym zakresie. Oczywiście jest przy tym, że skoro Sąd odwoławczy przekazał sprawę do ponownego rozpoznania, to Sąd I instancji będzie musiał przeprowadzić przewód sądowy na nowo, jednak nie ma to nic wspólnego z przesłanką konieczności przeprowadzenia na nowo przewodu w całości. Sąd odwoławczy zaznaczył zresztą, że Sąd Rejonowy powinien ograniczyć przewód sądowy jedynie do niezbędnych elementów, a następnie wydać wyrok skazujący.

Nie ulega wątpliwości, że Sąd Okręgowy jako sąd odwoławczy, wobec odmiennej oceny sprawstwa K.O., nie był z mocy art. 454 § 1 k.p.k. i wobec umorzenia postępowania wobec oskarżonego przez Sąd Rejonowy, uprawniony do zmiany wyroku, lecz zobowiązany do przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. W realiach niniejszej sprawy nie budzi wątpliwości przyczyna podjęcia przez Sąd odwoławczy rozstrzygnięcia o charakterze kasatoryjnym, ani jego prawidłowość. Jednocześnie nie jest rzeczą Sądu Najwyższego w postępowaniu wywołanym skargą na wyrok sądu odwoławczego dokonanie merytorycznej oceny takiego postąpienia Sądu odwoławczego.

Z uwagi na powyższe oraz wobec niestwierdzenia wystąpienia okoliczności, o których mowa w art. 439 § 1 k.p.k., Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.

[WB]

[a.ł.]